

HD / AD - statistik 2007.

Den årlige HD-statistik artikel vil, udover de rent statistiske oplysninger, belyse nogle af de emner, der jævnligt popper op og har været behandlet i Dansk Kennel Klubs HD- og Sundhedsudvalg (SU).

Dansk Kennel Klubs bedømmere har i 2007 bedømt 3710 sæt HD-billeder og 2527 sæt AD billeder. Det er disse bedømmelser, der udgør det talmæssige grundlag for de udarbejdede statistikker, som kan ses nedenfor.

Der er i 2007 et fald i HD-bedømmelserne medens antallet af AD- bedømmelser fortsat er stigende.

Faldet i HD-bedømmelserne må formodentlig ses som en følge af et vigende registreringstal de foregående år.

Antal HD- og AD-ekspeditioner.

Tabel 1 giver en oversigt over de sidste fem års HD- og AD-ekspeditioner inkl. omfotograferinger. Der er bedømt HD-billeder fra 133 racer (115 i 2006) med en variation fra 1 bedømmelse til Schæferhund med 592 bedømmelser.

Der er bedømt AD-billeder fra 102 racer (97 i 2006) med en variation fra 1 bedømmelse til Schæferhund med 562 bedømmelser..

Som det fremgår af tabellen bliver stadig flere hunde AD-bedømt samtidig med HD-bedømmelsen, dette selvom der i de fleste racer ikke er noget fotograferingskrav.

Det er fortsat flest HD-optagelser, der desværre må returneres, fordi det ikke er muligt at stille en diagnose p.g.a. ukorrekt positionering eller dårlig billedkvalitet.

Racer med over 50 HD-bedømmelser.

Tabel 2 giver en oversigt over de racer, der i 2007 har flere end 50 HD-bedømmelser. Disse racer tegner sig i år for 68,5% af samtlige bedømmelser, hvilket er en svag stigning i forhold til 2006..

Ny på listen i forhold til 2006 er Breton, mens Nova Scotia Duck Tolling Retriever er gledet ud.

Racerne på listen samt Nova Scotia Retriever får lavet HD-indeksberegning, som ugentlig opdateres og kan findes på DKK's hjemmeside (www.dansk-kennel-klub.dk) under Avl/opdræt.

Racer med over 50 AD-bedømmelser.

Tabel 3 giver en oversigt over de racer, der i 2007 har flere end 50 AD-bedømmelser. Disse racer tegner sig i år for 71,4% af samtlige bedømmelser, hvilket er en svag tilbagegang i forhold til 2006.

Det er fortsat HD-udvalgets håb, at overgangen til nyt EDB giver basis for udvikling af et AD-indeks.

Jeg har ingen mulighed for at kommentere på udsving i den enkelte races statistik, da den i meget høj grad er afhængig af, hvilke avlsdyr, der har været anvendt i perioden.

Efter min opfattelse fås et mål for reel frem- eller tilbagegang bedst, hvis specialklubberne i deres egne statistikker, relaterer HD/AD-bedømmelserne til hundenes registreringsår og ikke fotograferingsår, som basis for deres statistiske beregninger. Herved påvirker en bedømmelse racens statistik på det tidspunkt, hvor hunden var et resultat af den aktuelle avl.

Ankesager og HD-konsultationen.

Tabel 4 giver en oversigt over henvendelser til HD-konsultationen samt ankesager behandlet i DKK's HD-udvalg, ved Nordisk Appel-instans samt i FCI's videnskabelige komite.

HD-konsultationen er en servicefunktion, hvor ejere, opdrættere eller dyrlæger, der har modtaget et HD- eller AD-resultat, som virker uforståeligt, kan få en begrundelse for HD-bedømmernes diagnose. Der har i 2007 været 146 henvendelser vedr. HD og 11 henvendelser vedr. AD. Dette er en stigning vedr. HD, men uforandret vedr. AD i forhold til 2006.

Efter at have forklaret HD-bedømmernes begrundelse for den aktuelle diagnose, opfordrer jeg jævnligt til, at billedet sendes til den fotograferende dyrlæge, hvor ejer og dyrlæge igen kan vurdere billedet, i lyset af mine kommentarer.

Stammer optagelsen fra en meget ung hund, kun lige over ét år, hvor der kun er tale om ledslaphed med en B eller C diagnose, opfordrer jeg til, at der indsendes en ny optagelse når hunden er blevet mindst 6 mdr. ældre eller nærmer sig to år.

Ejers eller fotograferende dyrlæges utilfredshed med en diagnose kan naturligvis ankes og her var der i 2007 to muligheder, dels DKK's HD-udvalg dels Nordisk Appelinstant. Fra 01-01-2008 ændredes der i klagemulighederne, således at alle klager behandles i Nordisk Appelinstant. Ankesager til DKK's HD-udvalg i 2007 (HD-39) er en stigning i forhold til 2006. 37 har fået uændret status, mens én har fået bedre status og én har fået dårligere status.

18 HD-bedømmelser blev i 2007 anket til Nordisk Appelinstant (i 2006 var det 21 bedømmelser). 3 AD- diagnoser, mod to i 2006, er blevet påklaget til Nordisk Appelinstant.

Der kan konstateres en tilfredsstillende overensstemmelse mellem de danske diagnoser og bedømmelserne fra de øvrige nordiske lande.

Vi oplever, at hunde, der er HD-bedømt i Danmark, bliver HD-fotograferet og HD-bedømt i ét eller flere andre FCI-lande.

I flere tilfælde har vi oplevet, at HD-bedømmelserne på disse nye optagelser afviger markant fra den danske bedømmelse.

FCI's videnskabelige komite har - blandt andet efter dansk opfordring - nedsat en ekspertgruppe til behandling af sådanne sager. Det er vigtigt at vide, at kun tvister mellem FCI medlemslandes kennelklubbers bedømmelser kan påklages – og klagen kan udelukkende fremsendes af en kennelklub.

Der har i 2007 ikke været danske sager påklaget til FCI.

Hundeweb.

I løbet af 2007 er der også på HD/AD-området sket nyskabelser på "Hundeweb".

F.eks. kan hanhundeejere til enhver tid følge med i, hvordan deres han avler i forhold til racens gennemsnit, ligeledes kan tæveejere undersøge, hvordan påtænkte avlspartnere har avlet i forhold til samme.

Dette gøres ved på www.dansk-kennel-klub.dk at åbne "hundeweb" gå ind i "Hundedatabasen" og i feltet Reg.nr. skrive stambogsnummeret på den aktuelle hund, tryk enter, i fanebladene åbnes "Hvalpe" efterfulgt af "3. Hvalpe statistik".

Nu kommer den indtastede hunds hvalpeproduktion op og nedenfor ses racens gennemsnit, beregnet over de sidste ti år. Begge statistikker er for nuværende opbygget med "Fri" som summen af status A & B; "let" er status C; "middel" er status D og "svær" er status E.

I forbindelse med årsskiftet er DKK stoppet med at udsende månedlige lister til specialklubberne med sidste periodes HD-/AD-fotograferinger. Disse oplysninger er nu tilgængelige på "hundeweb" under fanebladet "Update".

Faktaboks

Det er vigtigt ved brug af udenlandske hanner til avl og import af avlsdyr, f.eks. iparrede tæver, at man sikrer sig, at nødvendige HD-resultater foreligger efter FCI's protokol. Er dette ikke tilfældet, må DKK have tidligere optagelser fra oprindelseslandet eller "nye" danske optagelser, før hvalpe kan registreres.

DKK får jævnligt engelske "HD-scorings" som bilag til stambogsføring ved import eller parring med hunde fra Storbritannien. I mange tilfælde kan disse administrativt oversættes til FCI's skala; men i nogle tilfælde bliver vi nødt til at bede om de engelske HD-optagelser for at kunne fastslå status. Sådanne billeder skal opfylde følgende krav for at blive bedømt i DKK.

Billedet skal have hundens ID-nr., fotograferingsdato samt sidemærkning indfotograferet på billedet. Dernæst er det en betingelse, at billedet opfylder FCI's krav til positionering og billedkvalitet.

X-rays from GB must match the following demands before DKK can estimate the FCI status.

The dog's ID-nr., date of photographing and sidemarking must be photographed onto the X-ray plate. The X-ray procedure must follow the FCI demands to positioning and technical quality.

Samme procedure er gældende for lande, der ikke har tilkendegivet, at deres bedømmere benytter FCI-protokollen og at landet registrerer resultaterne i overensstemmelse med denne.

På DKK's hjemmeside findes en liste over lande fra hvilke vi umiddelbart godkender HD-/AD-diagnoser. Listen opdateres løbende.

Dansk Kennel Klub og samarbejdende organisationer.

DKK har siden 1960 foretaget central bedømmelse og registrering af HD-optagelser, således at resultatet er knyttet til hundens stamtavle.

DKK samarbejder med kennelklubber fra ca. 80 lande i organisationen FCI (Fédération Cynologique Internationale). Det er denne internationale organisations videnskabelige komite, der har vedtaget den protokol, der beskriver, hvordan røntgenbillederne skal optages og bedømmes. FCI-protokollen angiver en 5-delt skala A, B, C, D og E.

Desuden foreskriver FCI, at hunden bedømmes i det land hvori den er ejet/stambogsført, samt at den skal være tilstrækkelig sederet/bedøvet til nødvendig muskelafslapning.

Nordisk samarbejde.

DKK's HD-bedømmere deltager, ca. hvert halve år, i møder med bedømmerne fra vore samarbejdspartnere i Nordisk Appelinstant.

For at styrke harmoniseringen af bedømmelserne landene imellem, mødtes alle bedømmerne fra de nordiske lande i Oslo (januar 2008) til et aflæsningsmøde.

Petter Heim(N) præsenterede en række endnu ikke bedømte billeder, indsendt til NKK i dagene op til mødet. Hver bedømmer foretog sin bedømmelse af billederne, hvorefter hvert billede blev diskuteret i plenum. Enkelte billeder gav anledning til forskellige opfattelser bedømmere imellem, opfattelser de "uenige" så måtte argumentere for. Et meget nyttigt møde, hvis koncept bør gentages med passende mellemrum.

DKK's jurist modtager desværre henvendelser fra hundeejere, hvis hvalp i en ung alder har udviklet HD eller AD i en sådan grad, at det er invaliderende for denne. DKK beder om, at relevante røntgenbilleder indsendes til DKK, således at resultatet får indflydelse på forældredyrenes indeks.

Forfotografering.

Det kan også volde problemer, hvis en hund handles før den har opnået alderen for officiel HD-diagnose, men er "forfotograferet". Det er meget vigtigt at vide, at den diagnostiske sensitivitet

er 15% ved 6 måneder, 69% ved 12 måneder og stigende til 95% ved 24 måneder. Dette betyder, at viser hunden tydelige dysplastiske forandringer ved forfotograferingen er informationen valid, mens et "pænt" billede her meget vel kan vise sig at være misvisende mht. hundens status, når den når officiel bedømmelses-alder.

Specialklubberne

DKK betragter sine specialklubber som betydningsfulde samarbejdspartnere på HD-området og har jævnligt møder med repræsentanter herfra.

På sådanne møder forhandles f.eks. avlsstrategier med henblik på at nedbringe HD-frekvensen i den pågældende klub med mest mulig hensyntagen til racens kynologi.

Opdrætterne

Opdrætterne skal naturligvis, som minimum, følge deres races stambogsføringsregler med tilhørende avlsrestriktioner; men virkelig mange opdrættere er særdeles kritiske, når de udvælger avlsdyr, og det er tydeligt bevist, at sådannes opdræt har en lavere HD-frekvens end racens som helhed.

HD-udvalget opfatter dette som dokumentation for, at screeningsmetoden og en konsekvent brug af resultaterne herfra vil medføre et fald i HD-frekvensen.

Fra tid til anden forlyder det, at opdrættere modsætter sig, at billeder med klart dårlige diagnoser sendes ind. Er dette tilfældet, er seriøsiteten i opdrættet gået fløjt.

Hundeejerne

Det er altid en skuffelse for en hundeejer, hvis ens hund får konstateret HD. Langt de fleste af disse hunde får overhovedet ikke problemer med diagnosen; de går lystigt rundt på deres ben og deltager i alskens aktiviteter og heldigvis for det. Få får alvorlige problemer, som må løses i samarbejde med dyrlægen.

DKK appellerer til, at hundeejerne lader deres hunds HD-billeder indsende, således at resultatet kan påvirke avlsdyrenes værdi retfærdigt og hundepopulationens sundhedsstatus i opadgående retning.

Fotograferende dyrlæger

DKK afholder løbende kurser for dyrlæger, der ønsker at indsende røntgenbilleder til DKK til HD-bedømmelse. Ved kurset i november, var der et stort fremmøde, og vi fra DKK's HD-udvalg fornemmede en positiv holdning fra auditoriet.

På disse kurser fremhæves betydningen af, at den fotograferende dyrlæge medvirker til, at alt billedmateriale indsendes.

DKK har på nuværende tidspunkt certificeret ca.1000 dyrlæger.

Flere dyrlæger kan udmærket arbejde på samme dyrehospital eller dyreklinik, men DKK's kvalitetsstatistik beregnes på den dyrlæge, der har foretaget den aktuelle optagelse.

DKK er løbende i dialog med dyrlægernes faglige organisation, for at optimere samarbejdet.

Jens Erik Sønderup.

DKK's HD-udvalg

.

